

รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
(ตุลาคม 2560 – กันยายน 2560)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก
คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ธันวาคม 2560

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็กประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ฉบับนี้ เป็นรายงานความก้าวหน้าของศูนย์ฯ ที่ได้ดำเนินการในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 รายงานฉบับนี้ได้แสดงถึงความก้าวหน้าของศูนย์ฯ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ การดำเนินงานในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ศูนย์ฯ ได้ดำเนินปรับปรุงโรงเรือนเลี้ยงแพะ เพิ่มจำนวนแพะในฝูง เพิ่มภารกิจบริการวิชาการ รวมทั้งภารกิจพิเศษที่ได้ดำเนินการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานมูลนิธิชัยพัฒนาด้วย ซึ่งความสำเร็จที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากความร่วมมือร่วมใจของเจ้าหน้าที่ทุกคน

ขอขอบพระคุณ คณบดี (ผศ. ทวีศักดิ์ นิยมบัณฑิต) และรองคณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ศ.ดร.เสาวภา อังสุภาณี และ ผศ.ดร.ปราโมทย์ แก้ววงศ์ศรี รวมทั้งหัวหน้าสถานีวิจัยคลองหอยโข่ง คุณนิทัศน์ สองศรี) รวมทั้งผู้อำนวยการสำนักงานประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (รศ.ดร.สันหัชชัย กลิ่นพิกุล) เจ้าหน้าที่ของฝ่ายวิจัยและบริการ ได้แก่ คุณวันดี สุขสระโร และคุณจารี ทองสกุล ที่ให้การสนับสนุนมา ณ ที่นี้

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก

ธันวาคม 2560

**รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก
คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560**

1. ข้อมูลทั่วไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก คณะทรัพยากรธรรมชาติ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษา วิจัย และค้นคว้าให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงแพะ ผลิตภัณฑ์แพะเนื้อเพื่อสนับสนุนการวิจัย และเพื่อจำหน่าย และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านนี้ให้นักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ และส่งเสริมการเลี้ยงแพะเนื้อในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง รวมทั้งสนับสนุนภารกิจของสำนักงานปศุสัตว์ เขต 9 กรมปศุสัตว์ มูลนิธิชัยพัฒนา และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) ทั้งนี้ตั้งแต่ก่อตั้งศูนย์ฯ จนถึงปัจจุบัน ศูนย์ฯ ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเลี้ยงแพะของภาคใต้ร่วมกับกรมปศุสัตว์ และเป็นแหล่งผลิตแพะลูกผสมแบล็คเบงกอลให้แก่มูลนิธิชัยพัฒนาเพื่อแจกจ่ายให้แก่ราษฎรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

2. วิสัยทัศน์ (พ.ศ. 2557-2560)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก คณะทรัพยากรธรรมชาติ เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ ด้านการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก รวมทั้งเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และแพะพันธุ์ดีของภาคใต้

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เตรียมความพร้อมของศูนย์เพื่อสนับสนุนงานวิจัยและงานบริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและจัดการที่เหมาะสมสำหรับภาคใต้
- 3.2 พัฒนาสายพันธุ์แพะเนื้อลูกผสมทรัพย์-ม.อ. 1 (พื้นเมือง-แองโกลนูเบียน) ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 3.3 สนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา รวมทั้งคณาจารย์ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ

- 3.4 ร่วมมือกับมูลนิธิชัยพัฒนาในการผสมพันธุ์แพะแบล็คเบงกอลพระราชทานเพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง
- 3.5 ส่งเสริมการบริการวิชาการและถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านการเลี้ยงดูและจัดการฟาร์มแพะให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจในภาคใต้
- 3.6 สร้างรายได้จากการจัดการฟาร์มแพะ

4. หัวหน้าศูนย์ฯ

ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์

5. บุคลากรของศูนย์ฯ

5.1	นายอภิชาติ	หล่อเพชร	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
5.2	นางดวงใจ	หล่อเพชร	ผู้ช่วยวิจัย
5.3	นายโสภณ	มีสุข	ผู้ช่วยวิจัย
5.4	นายเฉลิมศักดิ์	ขำทิศ	คนงานเลี้ยงสัตว์
5.5	นายวิทยา	สุกหอม	คนงานเลี้ยงสัตว์
5.6	นางสาวศิริรัตน์	นอสูงเนิน	นักวิชาการสัตวบาล (อัตราจ้างเหมา)

6. เป้าหมายของศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ 2560

- 6.1 เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1: เตรียมความพร้อมของศูนย์เพื่อสนับสนุนงานวิจัยและงานบริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและจัดการที่เหมาะสมสำหรับภาคใต้
  - 6.1.1 ปรับปรุงสภาพโรงเรือนเลี้ยงแพะให้มีความพร้อมสำหรับสนับสนุนการวิจัย รวมทั้งถูกต้องตามหลักสุขศาสตร์ในการเลี้ยงสัตว์ โดยจะดำเนินการปรับปรุงจำนวน 1 หลัง
  - 6.1.2 จัดทำแปลงหญ้าสำรองสำหรับตัด (Cut and carry) เพื่อให้มีหญ้าพืชอาหารสัตว์ คุณภาพดีสำหรับแพะไกล่คลอด แม่แพะเลี้ยงลูก ลูกแพะวัยอ่อน และแพะป่วย
  - 6.1.3 เตรียมการเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มแพะปลอดโรค
- 6.2 เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2: พัฒนาสายพันธุ์แพะเนื้อลูกผสมทรพี-ม.อ. 1 (พื้นเมือง-แองโกลนูเบีย) ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- 6.2.1 พัฒนาและปรับปรุงพันธุ์แพะเนื้อให้ได้แพะเนื้อลูกผสมทรัพย์-ม.อ. 1 และแพะนมลูกผสมทรัพย์-ม.อ. 2 ตามนโยบายของคณะทรัพยากรธรรมชาติ
- 6.3 เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3: สนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา รวมทั้งคณาจารย์ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ
- 6.3.1 จัดทรัพยากรของศูนย์ฯ เพื่อรองรับการฝึกงาน และการเรียนการสอนวิชา 515-433
- 6.4 เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4: ร่วมมือกับมูลนิธิช่วยพัฒนาในการผสมพันธุ์แพะแบบลี้กเบงกอลพระราชทานเพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง
- 6.4.1 จัดเตรียมแม่พันธุ์ สำหรับผสมพันธุ์กับพ่อพันธุ์แพะแบบลี้กเบงกอลพระราชทาน
- 6.4.2 ส่งมอบแพะพระราชทานให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ
- 6.5 เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 5: ส่งเสริมการบริการวิชาการและถ่ายทอดความรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านการเลี้ยงดูและจัดการฟาร์มแพะให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจในภาคใต้
- 6.5.1 จัดให้มีการอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มเลี้ยงแพะ
- 6.5.2 นำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สนใจ ผ่านกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประชุมวิชาการ งานเกษตรภาคใต้ เป็นต้น
- 6.6 เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 6: สร้างรายได้จากการจัดการฟาร์มแพะเป็นเงินไม่น้อยกว่า 300,000 บาท
- 6.6.1 คัดเลือกแพะลูกผสมพื้นเมือง-แองโกลนูเบียนที่มีลักษณะไม่ตรงกับเป้าหมายในการสร้างสายพันธุ์ทรัพย์-ม.อ. มาขุนระยะสั้นเพื่อจำหน่ายออกจากฟาร์ม และทำการจัดจำหน่ายมูลแพะให้แก่ประชาชนทั่วไป

7. งบประมาณที่ศูนย์ฯ ได้รับการสนับสนุนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ศูนย์ฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนเป็นเงินทั้งสิ้น 1,993,300.- บาท โดยจำแนกแหล่งงบประมาณที่ศูนย์ฯ ได้รับในปีงบประมาณนี้ออกเป็น 2 แหล่ง คือ

7.1	งบประมาณแผ่นดิน	เป็นเงิน	1,878,300.- บาท
7.2	งบประมาณเงินรายได้	เป็นเงิน	128,900.- บาท

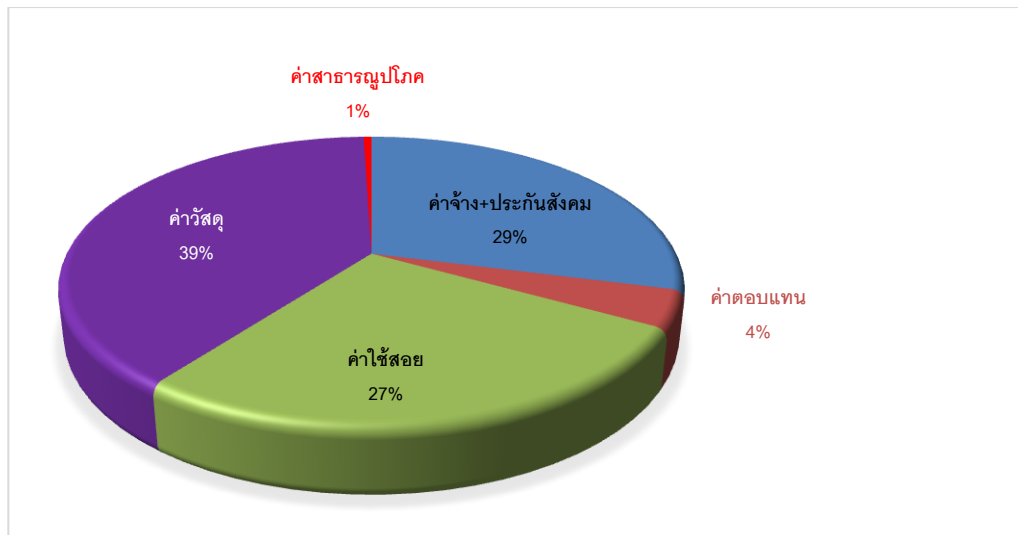
จำแนกออกเป็นหมวดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนค่าใช้จ่ายของศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ 2560 (ตุลาคม 2559 – กันยายน 2560)

รายการ	งบรายได้คณะ (บาท)	งบแผ่นดิน (บาท)	รวมทั้งสิ้น (บาท)
งบประมาณที่ได้รับ	128,900.00	1,878,300.00	2,007,200.00
ค่าใช้จ่าย			
ค่าจ้าง+ประกันสังคม	21,600.00	542,402.00	564,002.00
ค่าตอบแทน	-	79,800.00	79,800.00
ค่าใช้สอย	36,291.55	494,257.00	530,548.55
ค่าวัสดุ	-	761,841.00	761,841.00
ค่าสาธารณูปโภค	9,449.98	-	9,449.98
รวมเงินค่าใช้จ่าย	67,341.53	1,878,300.00	1,945,641.53
งบประมาณคงเหลือ	61,558.47	-	61,558.47

7.3 จำนวนการใช้งบประมาณ

ผลการใช้งบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 จำนวนค่าใช้จ่ายของศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ในรูปร้อยละ

8. ผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

8.1 ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายข้อที่ 6.1 มีดังนี้

8.1.1 ทำปรับปรุงสภาพโรงเรือนเลี้ยงแพะให้มีความพร้อมสำหรับสนับสนุนการวิจัย รวมทั้งถูกต้องตามหลักสุขศาสตร์ในการเลี้ยงสัตว์ โดยจะดำเนินการปรับปรุงจำนวน 1 หลัง
ผลการดำเนินการ : ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อย

8.1.2 จัดทำแปลงหญ้าสำรองสำหรับตัด (Cut and carry) เพื่อให้มีหญ้าพืชอาหารสัตว์ คุณภาพดีสำหรับแพะไก่ตลอด แม่แพะเลี้ยงลูก ลูกแพะวัยอ่อน และแพะป่วย และจัดทำแปลงปลูกมะรุม (Indian Monringa) ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่พระราชทานไว้เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2559 เมื่อคราวเสร็จพระราชดำเนินเยี่ยมศูนย์ฯ

ผลการดำเนินการ : ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อย ด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งจากสถานีวิจัย คลองหอยโข่ง และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาสัตวศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 515-433

ภาพที่ 2 แสดงแปลงหญ้าเนเปียร์ปากช่องที่ศูนย์ฯ ได้ปลูก

ภาพที่ 3 แสดงแปลงปลูกมะรุมอินเดียที่ศูนย์ฯ ได้ปลูกตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

8.1.3 เตรียมการเข้าสู่มาตรฐานฟาร์มแพะปลอดโรค

ผลการดำเนินการ : ได้ดำเนินการประสานงานกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอคลองหอยโข่ง ในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 และดำเนินการเจาะเลือดแพะทั้งฝูงเพื่อส่งตรวจโรคต่างๆ ได้แก่ โรคแท้งติดต่อ โรคสมองและข้ออักเสบ หรือซี เอ อี โรคเมลลิโอโคสิส และพาราทีบี แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 ซึ่งช้ากว่าแผนที่กำหนดเป็นเวลา 3 เดือน

ภาพที่ 4 แสดงกิจกรรมการเจาะเลือดเพื่อเตรียมการขอรับมาตรฐานฟาร์มแพะปลอดโรค

8.2 ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายข้อที่ 6.2 มีดังนี้

8.2.1 พัฒนาและปรับปรุงพันธุ์แพะเนื้อให้ได้แพะเนื้อลูกผสมทรพี-ม.อ. 1 และแพะนมลูกผสมทรพี-ม.อ. 2 ตามนโยบายของคณะกรรมการทรัพยากรชาติ

ผลการดำเนินการ : ได้ทำการดำเนินการสร้างสายพันธุ์แพะเนื้อลูกผสม “ทรพี-ม.อ. 1” อย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการผลิตแพะลูกผสมรุ่น F2

ภาพที่ 5 แสดงแพะเนื้อลูกผสมทรพี-ม.อ. 1 ที่พัฒนาโดยศูนย์ฯ ตามนโยบายของคณะกรรมการทรัพยากรชาติ

อนึ่ง ตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีลูกแพะเกิดขึ้นจำนวน 214 ตัว ซึ่งเมื่อรวมกับพ่อและแม่พันธุ์แพะจำนวน 265 ตัว ทำให้ศูนย์ฯ มีแพะรวมทั้งหมด 479 ตัว สำหรับประสิทธิภาพในการจัดการฟาร์มได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 และ อัตราจำนวนการเกิดของแพะทั้งหมดได้แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการฟาร์มของศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ข้อมูล	หน่วย	ทรัพย์-ม.อ. 1	พื้นเมือง	อื่นๆ
นน.แรกเกิด	กก.	2.0	1.6	1.9
นน.หย่านม (3 เดือน)	กก.	8.0	6.0	10.0
ADG ก่อนหย่านม	กรัม/วัน	67.6	51.4	75.2
นน. 6 เดือน เฉลี่ย	กก.	11.6	9.1	13.2
ADG หลังหย่านม- 6 เดือน	กรัม/วัน	51.8	41.3	58.9
นน. 9 เดือนเฉลี่ย	กก.	12.5	10.1	14.3
ADG หลังหย่านม- 9 เดือน	กรัม/วัน	38.2	30.4	40.2

ตารางที่ 3 แสดงอัตราจำนวนแพะเกิดทั้งหมดของศูนย์ฯ ประจำปีงบประมาณ 2560

ข้อมูล	หน่วย	ทรัพย์-ม.อ. 1	พื้นเมือง	อื่นๆ
จำนวนลูกแพะเกิด ปี พ. ศ. 2560	ตัว	58	82	74
อัตราการเกิดลูกเดียว	%	37%	21%	23%
อัตราการเกิดลูกแฝดสอง	%	56%	75%	69%
อัตราการเกิดลูกแฝดสาม	%	7%	4%	8%

8.3 ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายข้อที่ 6.3 มีดังนี้

8.3.1 สนับสนุนการเรียนการสอนวิชา 515-433 การผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก ของภาควิชาสัตวศาสตร์ (ภาคเรียนที่ 2/2559 และ 1/2560)

ผลการดำเนินการ : ได้ดำเนินการจัดทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในหัวข้อการฝึกการคัดเลือกแพะ การประเมินค่า Body condition score (BCS) การจัดการฝูงแพะ การจัดการโรงเรือน และการจัดการพืชอาหารสัตว์ รวมทั้งยังสนับสนุนผู้ช่วยสอนจำนวน 1 คน คือ นายอภิชาติ หล่อเพชร ดังแสดงในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงการสอนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 515-433 ประจำภาคเรียนที่ 2/2559

8.3.2 สนับสนุนการฝึกงานวิชา 544-191 งานฟาร์มพื้นฐาน แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของคณะ
ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาฝึกงาน

ผลการดำเนินการ : ดำเนินการฝึกงานแก่นักศึกษาคณะทรัพยากรธรรมชาติ ชั้นปีที่ 1 จำนวน
2 รุ่น

8.3.3 สนับสนุนการวิจัย

ผลการดำเนินการ : ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากศูนย์ความเป็นเลิศด้าน
เทคโนโลยีชีวภาพเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อทำการวิจัยเรื่อง “ความ
หลากหลายทางพันธุกรรมของแพะเนื้อลูกผสมพันธุ์ ทรัพย์-ม.อ.1” โดยมี ผศ.ดร.ไชยวรรณ
วัฒนจันทร์ ดร.ปรัชญาพร เอกบุตร และดร.ธัญจิรา เทพรัตน์ เป็นคณะผู้วิจัย ในการนี้ผลิต
นักศึกษาปริญญาโท จำนวน 1 คน คือ นางสาวศิริรัตน์ นอสูงเนิน โดยทำวิจัยเรื่อง
การศึกษาความแปรปรวนทางพันธุกรรมของแพะเนื้อลูกผสม “ทรัพย์-ม.อ. 1” โดยใช้
เทคนิคไมโครแซทเทลไลท์ ของนางสาวศิริรัตน์ นอสูงเนิน โดยมี ดร.ปรัชญาพร เอกบุตร
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

8.4 ผลการดำเนินการตามเป้าหมายข้อที่ 6.4 มีดังนี้

8.4.1 เตรียมแม่พันธุ์ และดำเนินการผสมพันธุ์กับพ่อพันธุ์แพะแบล็คเบงกอลพระราชทาน

ผลการดำเนินการ : ได้ดำเนินการตามแผน โดยตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีลูกแพะเกิดจำนวน 23 ตัว ขณะที่ศูนย์ฯ มีแพะลูกผสมแบล็กเบงกอลทั้งสิ้น 44 ตัว ดังแสดงในตารางที่ 4 และภาพที่ 7

ตารางที่ 4 จำนวนลูกแพะที่เกิดจากการผสมพันธุ์ซึ่งสำรวจเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560

ปีเกิด	อายุ	เพศผู้	เพศเมีย	รวมทั้งสองเพศ
2560	5 – 6 เดือน	15	9	23
2559	ในช่วง 1 ปี	14	1	15
2558	ในช่วง 2 ปี	4	1	5
รวมทั้งหมด		33	11	44

ภาพที่ 7 แสดงฝูงแม่พันธุ์แพะที่นำมาผสมกับพ่อพันธุ์แพะแบล็กเบงกอลพระราชทาน (ภาพซ้ายมือ) และลูกแพะ (ภาพขวามือ) ที่เตรียมไว้สำหรับแจกจ่ายให้กับประชาชน

8.4.2 ส่งมอบแพะพระราชทานให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ของมูลนิธิชัยพัฒนา

ผลการดำเนินการ : ได้คัดเลือกแพะส่งมอบให้แก่ (ก) กลุ่มผู้เลี้ยงแพะบ้านโคกวังใหญ่ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครราชสีมา 2 ตัว (เพศผู้ 1 ตัว และเพศเมีย 1 ตัว) กลุ่มผู้เลี้ยงแพะบ้านนอย ตำบลช้างเผือก อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 ตัว (เพศเมีย) กองพลพัฒนาที่ 4 ค่ายรัตนพล อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ตัว (เพศผู้) กรมทหารราบที่ 5 ค่ายวชิราวุธ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10 ตัว (เพศผู้ 2 ตัว และเพศเมีย 8 ตัว) และบ้านเกาะบุโหลนดอน จังหวัดสตูล จำนวน 1 ตัว (เพศผู้) ดังแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แสดงการส่งมอบแพะพระราชทานแก่กลุ่มผู้เลี้ยงแพะที่ผ่านการคัดเลือกโดยมูลนิธิชัยพัฒนา

8.5 ผลการดำเนินการตามเป้าหมายข้อที่ 6.5 มีดังนี้

8.5.1 จัดให้มีการอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้วิธีการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มเลี้ยงแพะ

ผลการดำเนินการ : ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการอบรมการผสมอาหาร TMR และการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (KCF) เพื่อคำนวณสูตรอาหารสำหรับแพะ และโค จำนวน 1 รุ่น เมื่อวันที่ 5-6 สิงหาคม พ.ศ. 2560 โดยมีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 42 คน ดังแสดงในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 แสดงกิจกรรมการฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้เรื่องการผสมอาหาร TMR และการคำนวณสูตรอาหารเมื่อวันที่ 5-6 สิงหาคม พ.ศ. 2560

8.5.2 นำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฯ ผ่านกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การประชุมวิชาการ งานเกษตรภาคใต้

ผลการดำเนินการ :

8.5.2.1 นำผลงานการวิจัยเรื่อง “Chemical composition and In vitro gas production of the local Thai and Indian Moringa (*Moringa oleifera* Lam.) for ruminant” ไปนำเสนอในการประชุมนานาชาติ The 2nd International Conference on Animal Nutrition and Environment ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 1-4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ณ โรงแรมพูลแมนราชาออคิด จังหวัดขอนแก่น ดังแสดงในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 แสดงการเข้าร่วมประชุมวิชาการและนำเสนอผลงาน เรื่อง “Chemical composition and In vitro gas production of the local Thai and Indian Moringa (*Moringa oleifera* Lam.) for ruminant” ไปนำเสนอในการประชุมนานาชาติ The 2nd International Conference on Animal Nutrition and Environment

8.5.2.2 นำเสนอนวัตกรรมคอกเลี้ยงแพะแบบน็อคดาวนในการงานเกษตรภาคใต้ครั้งที่ 25 ประจำปี พ.ศ. 2560 ดังแสดงในภาพที่ 11

8.5.2.3 นำเสนอภารกิจของศูนย์ฯ ในงาน HAPEX ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติฉลองสิริราชสมบัติ 60 พรรษา ระหว่างวันที่ 13-16 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 ดังแสดงในภาพที่ 12

ภาพที่ 11 แสดงแบบและคอกแพะแบบน็อคควานที่นำไปเผยแพร่ในงานเกษตรภาคใต้ครั้งที่ 25 ระหว่างวันที่ 11-20 สิงหาคม พ.ศ. 2560

ภาพที่ 12 แสดงการนำผลงานของศูนย์ฯ ไปเผยแพร่ในงาน HAPEX ประจำปี พ.ศ. 2560

8.6 ผลการดำเนินการตามเป้าหมายข้อที่ 6.6 มีดังนี้

8.6.1 การหารายได้จากการจัดจำหน่ายแพะ และการจำหน่ายมูลแพะ

ผลการดำเนินการ : ศูนย์ฯ ได้คัดเลือกแพะลูกผสมพื้นเมือง-แองโกลนูเบียนที่มีลักษณะไม่ตรงกับเป้าหมายในการสร้างสายพันธุ์ทรพี-ม.อ. 1 มาขุนระยะสั้นเพื่อจำหน่ายออกจากฟาร์ม ทั้งนี้ในปีงบประมาณนี้ ศูนย์ฯ มีรายได้จากการจำหน่ายแพะและมูลแพะเป็นเงิน 287,330.- บาท ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ 300,000.- เป็นเงิน 12,670.- บาท คิดเป็นร้อยละ 4.22 เปอร์เซ็นต์

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณถัดไป (2561) ศูนย์ฯ จะปรับปรุงการดำเนินงานด้านการตลาดให้ดีขึ้น โดยวางแผนการคัดเลือกแพะเข้าขุนเร็วขึ้น จากเดือนสิงหาคม เป็น เดือนมีนาคม (ช่วงที่ 1) และกรกฎาคม (ช่วงที่ 2)

8.7 ผลการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่ได้ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 (เพิ่มเติม)

8.7.1 การพัฒนาบุคลากร

นำบุคลากรของศูนย์ฯ ไปดูงานการเลี้ยงแพะชาमी ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อน อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา (ภาพที่ 13) และการพัฒนาอาหาร TMR ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 10-12 ตุลาคม พ.ศ. 2560 (ภาพที่ 14)

ภาพที่ 13 แสดงการดูงานการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มแพะนมพันธุ์ชาमी ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการย้ายฝากตัวอ่อน ณ จังหวัดนครราชสีมา

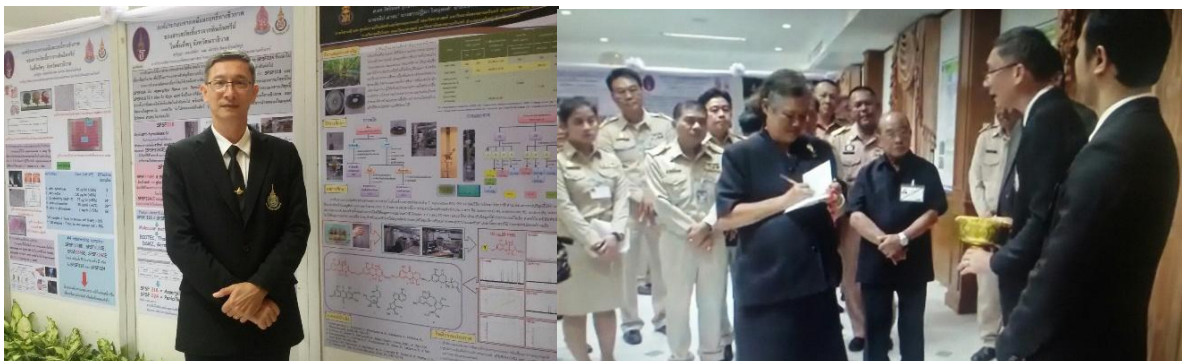
ภาพที่ 14 แสดงการดูงานการทำอาหาร TMR ของศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ณ จังหวัดนครราชสีมา

8.7.2 ความร่วมมือระหว่างศูนย์ฯ กับศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพ จังหวัดสงขลา ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของพ่อพันธุ์แพะแบล็คเบงกอลพระราชทาน และวางแผนการรีดน้ำเชื้อแพะดังกล่าวเพื่อทำการแช่แข็ง ซึ่งโครงการนี้ช่วยให้การขยายพันธุ์แพะพระราชทานเร็วขึ้น รวมทั้งยังเป็นการอนุรักษ์เชื้อพันธุ์แพะพระราชทานด้วย แสดงในภาพที่ 15

ภาพที่ 15 แสดงการเจาะเลือดพ่อพันธุ์แพะพระราชทาน เพื่อนำไปตรวจหาภาวะโรคแท้งติดต่อ โรคสมองและข้ออักเสบ โรคเมลิออยโดสิส โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพ จังหวัดสงขลา ก่อนที่จะดำเนินการรีดน้ำเชื้อเพื่อตรวจคุณภาพต่อไป

8.7.3 ถวายรายงานความก้าวหน้าของการทำงานของศูนย์ฯ ต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2560 โดยหัวหน้าศูนย์ฯ ได้เข้าถวายรายงานความก้าวหน้าในการกิจการขยายพันธุ์แพะลูกผสมแบล็คเบงกอล เพื่อพระราชทานแก่ประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังแสดงในภาพที่ 16

ภาพที่ 16 แสดงการเข้าเฝ้าของหัวหน้าศูนย์ฯ เพื่อถวายรายงานความก้าวหน้าของการทำงานของศูนย์ฯ เพื่อสนองพระราชดำริขององค์ประธานมูลนิธิชัยพัฒนา เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2560

8.7.4 ให้การต้อนรับผู้บริหารของสมาคมธุรกิจการค้าแพะ-แกะไทย ซึ่งเข้าดูงานและปรึกษาหารือเรื่องความร่วมมือทางวิชาการ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ดังแสดงในภาพที่ 17

ภาพที่ 17 แสดงการต้อนรับผู้บริหารของสมาคมธุรกิจการค้าแพะ-แกะไทยของบุคลากรของศูนย์ฯ และหัวหน้าสถานีคลองหอยโข่ง เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2560

9. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปีพ.ศ. 2560 ศูนย์ฯ มีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

9.1 ปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ (ได้แก่ สำนักงาน และ โรงเรือนเลี้ยงแพะ)

9.1.1 สำนักงานศูนย์ฯ

ปัจจุบันสำนักงานของศูนย์ฯ เป็นส่วนหนึ่งของ โรงเรือนเลี้ยงแพะซึ่งอยู่ในสภาพทรุดโทรม แม้ว่าจะดำเนินการซ่อมแซมมาแล้วหลายครั้ง ยิ่งไปกว่านั้น จากแนวปฏิบัติที่ดีฟาร์มเลี้ยงแพะ (GAP) (มกษ. 6404-2549) ซึ่งประกาศโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2549 ที่กำหนดให้แยกสำนักงานออกจากโรงเรือนเลี้ยงแพะ มีผลทำให้ศูนย์ฯ มีความจำเป็นจะต้องแยกสำนักงานออกจากโรงเรือน แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ เพราะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการก่อสร้างมานานไม่น้อยกว่า 10 ปี

อนึ่ง เนื่องจากภารกิจการพัฒนาแพะเป็นภารกิจที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งยังสนับสนุนภารกิจของมูลนิธิชัยพัฒนา ดังนั้นศูนย์ฯ ต้องการได้รับการสนับสนุนจากคณะฯ เพื่อการจัดหางบประมาณในการก่อสร้างอาคารสำนักงานใหม่ต่อไป

9.1.2 โรงเรือนเลี้ยงแพะ

โรงเรือนเลี้ยงแพะที่ใช้การอยู่เป็นโรงเรือนที่มีอายุการใช้งานมากกว่า 15 ปี อยู่ในสภาพชำรุด (คือ ไม้ระแนง หรือ ไม้พื้นชำรุด) โรงเรือนที่มีอยู่มีความสูงจากพื้นคอกไปถึงหลังงานอยู่ในช่วง 1.30 ถึง 1.80 เมตร ซึ่งตามมาตรฐานจะต้องสูงไม่ต่ำกว่า 3.50 เมตร และโรงเรือนมีความสูงจากพื้นดินถึงพื้นคอกส่วนใหญ่ต่ำกว่า 1.2 เมตร ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ดีฟาร์มเลี้ยงแพะ (GAP) ซึ่งประกาศโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2549 ในประเด็นนี้ ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการแก้ไขไปบางส่วนแล้ว ดังนี้ (1) ขออนุมัติใช้งบประมาณเงินรายได้สะสมของศูนย์ฯ เพื่อก่อสร้างโรงเรือนหลังใหม่จำนวน 1 หลัง (สร้างเสร็จในปี 2559 และได้ใช้งานแล้ว) แต่ยังไม่เพียงพอสำหรับรองรับการศึกษาและวิจัย ดังนั้น แนวทางแก้ไข คือ (ก) ขอรับการสนับสนุนงบประมาณซ่อมแซมจากมูลนิธิริชชีพัฒนา และ (ข) ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนวิจัยของคณะ

9.2 ปัญหาด้านเครื่องมือและครุภัณฑ์

เนื่องจากศูนย์ฯ ขาดเครื่องมือและครุภัณฑ์ต่อไปนี้

9.2.1 ขาดเครื่องเซนตริฟิวส์

แนวทางการแก้ไข : ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนวิจัยของคณะ

9.2.2 ขาดชุดเครื่องมือสำหรับการผสมเทียมแพะ

แนวทางการแก้ไข : ขออนุมัติใช้เงินรายได้สะสมของศูนย์ฯ

9.2.3 อาคารวิทยาศาสตร์เนื้อสัตว์ฮาลาล

ปัจจุบันอาคารนี้ได้ก่อสร้างเสร็จแล้ว และจำเป็นต้องมีนักวิชาการเข้าช่วยในการดูแล และดำเนินการอาคารวิทยาศาสตร์เนื้อสัตว์ฮาลาล แต่เนื่องจาก ศูนย์ฯ ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ เพราะขาดเจ้าหน้าที่

แนวทางแก้ไข : (ก) ขอความอนุเคราะห์จากทางคณะฯ ให้ช่วยพิจารณากำหนดบุคลากรอัตราจ้างเหมามาเพื่อเข้ามาทำภารกิจในเรื่องนี้ ทั้งนี้เพื่อให้มีการขับเคลื่อนเรื่องการจัดหน่ายเนื้อแพะ และผลิตภัณฑ์จากเนื้อแพะต่อไปในอนาคต และ (ข) ขอรับการสนับสนุนจากสถาบันฮาลาล